REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia. BRAȘOV, piața mare Nr. 30. *Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.*

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri: In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 franci.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov *Administrațiunea*, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 255. **Brașov, Vineri 17 (30) Noemvrie.** **1900.**

Dietele în Austria.

Fóia oficială din Viena publică patentele împărătescĭ, prin carĭ se convócă cele șépte-spre-ḑece diete provinciale între 10 și 19 Decemvrie a. c., adecă tocmai în timpul, când agitațiunile electorale vor fi ajuns la culme.

In ajunul întrunirei dietelor se accentuéză divergențele naționale și de partid într'un mod, încât cu tótă problema restrînsă, ce li-se pune acestor diete, de a-se ocupa de regularea budgetelor și a resolvării unei legĭ fiscale, care privesce întreg imperiul, totușĭ este aprópe cu neputință, ca acele divergențe să nu se manifeste într'un chip séu altul și în representanțele provinciale.

In dieta boemă Cehii vor încerca fără 'ndoială să aducă în discusiune și cestiunile pendente politice. In tot casul nu se va puté evita ca cestiunea limbei să fiă sulevată cu pasiune. La acésta va da prilegiŭ și numirea de președinte a Curții de apel din Praga, ce s'a făcut de curênd spre cea mai mare nemulțămire a Cehilor, carĭ susțin, că noul președinte stă sub comanda stângei germane. S'a imputat adecă din partea germană fostului președinte, că a fost prea mare Ceh și a părtinit limba cehă în defavorul celei germane. De aceea numirea urmașului său se crede a fi o corectură pentru a delătura plângerile germane.

Aceste lupte de limbă se pórtă, precum scim, în Boemia cu mare energiă și vehemență chiar de ambele părțĭ, carĭ înțeleg, ce mare importanță are dreptul de limbă în viéța națională. Asemenea lupte însă contribue, ca amărăciunea dintre combatanțĭ să devină cu atât mai mare.

Dér și celelalte diete nu vor fi lipsite de ocasiunea de a-se ocupa cu pasiune de-asemenĭ cestiunĭ pendente de limbă și politice naționale. Așa de pildă vor fi un obiect al acestor discusiunĭ și nisce ordonanțe secrete ale ministrului de instrucțiune adresate către tóte gimnasiile din imperiu prin carĭ se dispune, ca elevii din școlele medii să fiă ferițĭ de-a comunica cu studenții academicĭ și universitarĭ și ca la recomandarea de instructorĭ în case să se țină sémă, décă cei recomandațĭ aparțin orĭ nu societăților de studențĭ naționale. Sub acestea se vor înțelege mai cu sémă societățile numite „Burschenschaften“, carĭ sunt privite de guvern în cea mai mare parte ca îmbibate de „spiritul prusienesc“.

In ce privesce situațiunea generală și problema, ce va avé s'o resolve viitorul parlament central, nu s'a ivit până acuma nicĭ un semn serios de vr'o îmbunătățire. Cehii tinerĭ nu vor să renunțe la politica lor ostilă parlamentului central și amenință mereu cu continuarea obstrucțiunei. Organele partidei Cehilor bătrânĭ nu sunt de loc încântate de acésta politică intrasigentă și ḑic, că ea nu va puté duce pe Cehĭ la isbêndă. Cehii, scrie „Hlas Naroda“ din Praga, se isoléză numai prin aceea, că vor cu orĭ-ce preț să spargă parlamentul prin obstrucțiune și să stórcă astfel realisarea dreptului public boem. Acésta, ḑice numita fóie, nu se póte forța, și fără de consimțêmêntul Germanilor dreptul public nu se va puté câștiga.

Plângerile naționalităților nebasate?

De mult au încetat foile maghiare să stea de vorbă cu foile naționaliste nemaghiare asupra plângerilor naționalităților. Ele evită chiar orĭ-ce discuțiune seriósă. Se dedau numai a acusa, suspiționa și calumnia tot ce nu vré să mérgă după dorința lor și cu schimosirea adevĕrului, cu debitarea de minciunĭ perverse și se mărginesc a publica din când în când articulĭ, ce conțin negațiunea a tot ce nu póte fi pe planul lor. Vréu să-șĭ liniștéscă consciința, ce-i mustră, prin aceea, că repetă în astfel de articulĭ frasele lor mult îmblătite despre *sic volo, sic jubeo* al șovinismului violent.

Un astfel de articul tendențios și pervers publică „*Magyar Hirlap*“ într'un număr mai nou sub titlul „*Lucrarea de subminare a naționalităților*“. Estragem din acest articul semnificativ următórele:

Alegerile viitóre — așa începe „M. H“. — împintenéză la acțiune naționalitățile, carĭ doresc să pășéscă din pasivitate în activitate. „Agitatorii“ țin dese adunărĭ, pressa naționalistă desfășură o vină activitate în jurul aducerii la viață a sentimentului național și cu tóte că nu pot să se provóce la vr'un fapt violent și ilegal al guvernului, totușĭ vestesc, că naționalitățile trebue să stea umĕr la umĕr față cu puterea statului.

Spune, că toțĭ conducătorii naționalităților s'ar fi constituit în lunile din urmă într'o ligă, în scop de a aduce aspirațiunile diferitelor naționalitățĭ în consonanță și de a câștiga pentru pledarea acestor aspirațiunĭ în parlament deputațĭ de ai naționalităților. „Magyar Hirlap“ însă asigură, că acésta nu se va întêmpla, fiind-că „alegĕtorii nu vor cu nicĭ un preț să dea credĕmênt vorbelor lor, cu atât mai puțin sunt gata a vota pentru ei“.

Dér au aflat, ḑice, două lucrurĭ, carĭ sunt folosite ca pretext de „agitațiune“. Unul este, că din causa preamăririi redactorului Ambrus Pietor dela „Narodnie Noviny“ au fost osîndițĭ Mateiŭ Dula, Paul Mudron, Cajda și Hurban la pedepse de închisóre. Ei nu numai, că n'au căpĕtat grațiă, dér Curia li-a urcat pedepsele. In contra acestui fapt nu cutéză a păși în pressă, în taină însă îĭ descriu ca martirĭ naționalĭ, ca patriotĭ supusĭ la pedepse grele și acusă Curia de nedreptate și ḑic, că plecându-se dinaintea influenței guvernului ea a fost condusă în judecata ei nu de dreptate, ci de tendințe politice.

A doua *atrocitate* — continuă „M. H“ — pentru care varsă lacrimĭ și cu care agită acum în mod viu este, că, în contra legii naționalităților, judecătoriile nu primesc hârtiile de proces înaintate în limbă nemaghiară și ast fel fac imposibilă egala îndreptățire.

„Mai ales acésta din urmă este pentru care se rățoesc mai mult Sașii și Slovacii, că în adevĕr s'a întêmplat ca hârtii înaintate în limbă strĕină, carĭ purtau timbrul demonstrațiuneĭ, au fost respinse de judecătorii“

Apoi continuă:

„Naționalitățile, provocându-se la § 9 din legea de naționalitate, susțin, că în înțelesul acesta dispositiunea judecătoriilor vatămă legea, fiind-că în lege este clar precisat, că în tóte acele procese civile și criminale, carĭ sunt a-se face cu intervenirea advocatului, este a-se susținé praxa de până acum la forurile de prima instanță atât la procese, cât și la sentințele, ce se aduc, în ceea-ce privesce *limba*, cât timp legislativa nu va decide asupra definitiveĭ regulărĭ și a întroducerei procăatureĭ verbale.

„De aicĭ apoi conchid naționalitățile, că ele au drept a înainta acte de proces în limba slovacă séu germană, și au drept a pretinde, ca în ținuturile locuite de naționalitățĭ, tribunalele să publice sentințele în limba respectivei naționalitățĭ.

„Dér „ocșagul“ acesta, este de tot greșit și cade de sine. Este adevĕrat, ce-i drept, că nicĭ art. de lege 44 din 1868, nicĭ art. de lege 59 din 1881, nicĭ art. de lege 18 din 1893 *nu esprimă nicăirĭ precis*, că limba în cause de procese este *esclusiv cea maghiară*, dér acésta nu de aceea nu se află în lege, pentru-că dór' legislațiunea n'ar fi voit să se ocupe cu cestiunea acésta din considerațiunĭ față cu legea de naționalitate și astfel *implicite* ar admite, că în Ungaria ar fi posibilă înaintea tribunalelor și altă limbă afară de cea maghiară; ci simplamente, pentru-că limba oficială a statului maghiar fiind limba maghiară, ar fi o tautologiă de prisos a-se esprima din nou în lege și eventual ar fi o slăbiciune, care s'ar puté esplica greșit.

„...Insușĭ § 13 din art. de lege 44 din 1868 (legea de naționalitățĭ), așa-dér paragraful, care precedéză scurt § 9, enunță *expressis verbis*, că „limba oficială a tuturor judecătoriilor numite de guvernul de stat, este esclusiv limba maghiară“, ceea-ce în sine nimicesce contraargumentul cuprins în § 9. Dér afară de acésta, „ocșagul“ naționalităților este ridicul și pentru aceea, că § 9 are hotărît caracter condiționat și enunță, că favorul de limbă, stabilit în el,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Curier parisian.

I. Esposiția din 1900.

(Urmare.)

Décă am spus, că Knoppf imitéză pe pictorul american, i-am făcut póte o nedreptate, căcĭ Knoppf póte că nicĭ nu l'a cunoscut, când a început să picteze. Dér décă nu i-a cunoscut pânzele lui, de sigur că amêndoi au plecat din același punt. Ințeleg una dintre cele mai marĭ invențiunĭ moderne, care a avut o influență enormă, mai mult rea decât bună, asupra picturei moderne: aparatul fotografic. Aparatul fotografic e în mâna pictorului, care îl scie folosi, o binefacere. Prin aceea, că într'o secundă fixéză o posițiă a modelului, el a devenit indespensabil, mai ales pentru portretiștĭ. Dér sunt prea mulțĭ pictorĭ, carĭ nu-l sciu folosi și cred, că fotografia póte să-i scutéscă de muncă și de a sci desemna. Ei bine, americanul a sciut să foloséscă o posă instantanee. Knoppf face din tablourile sale nisce fotografii. — adeseorĭ luate de o mână nedibace.

Cel care desigur nu lucréză cu aparatul fotografic în mână, e Böklin. Despre Böklin se spune, că nu pictéză nicĭ-odată după model. Când un subiect óre-care îl urmăresce, el caută un peisaj potrivit. Imprejurimile Florenței sunt bogate în minunĭ de-ale naturei. După-ce l'a găsit, îșĭ ia ómenii, carĭ îi trebuesc, și îi așéḑă în acest peisaj așa, după cum vré să-i aibă. După-ce a făcut acésta, Böklin nu ia penelul în mână, ci stă la o parte și privesce óre întregĭ, stă astfel până ce sufletul i-se umple, i-se înbibă de cele vĕḑute și numai după acésta se retrage în atelierul său și lucréză fără alt model decât cel pe care îl are în suflet. Se spune, că în pânzele lui Böklin se găsesc greșelĭ de desemn. Nu sciu dér după mine Böcklin e cel mai mare dintre pictorii în viață, după Velasquez, cel mai mare póte, care a esistat vre-odată.

Ce mijloc are Stuck séu Lieberman de face ca privirile nóstre să se ațintéscă admirătóre asupra pânzelor lor și în deosebi asupra unui punct din ele? Stuck vré să creeze bunăóră vestitul tablou „Păcatul“. Femeia, șarpele, colórea, tot conlucră ca să ne dea impresia căutată de el, dér înainte de tóte ochii acelei femei. Când veḑĭ tabloul, ochii ei sunt două magnete, carĭ ițĭ încătușéză privirea. In aceștĭ ochĭ șĭ-a depus artistul tótă sciința sa, la ei a lucrat cu sfințenia unui Leonardo când picta zîmbetul Gioccondei, în ei a vrut să simboliseze păcatul. Restul e lucrat în grabă, restul puțin impórtă. Același lucru la Lieberman. Dintre câte-va vite carĭ pasc pe câmp, pe el îl interesézǎ cutare vițel. Și cu tot focul inspirațiunii lucréză, îl așterne pe pânză, admirabil, desăvêrșit. Restul e o schiță aprópe o caricatură.... nu impórtă! Vițelul pe care a vrut să mi-l arate Liebermann, trăesce!

Și astfel décă luăm rênd pe rênd creațiunile unui Carriére, Henner, Henri Martin, Caillebotte, Shermitte, Sargent, Segantini etc. etc. la toțĭ găsim principiĭ, convingerĭ artistice. De aceea e cel mai mare păcat să rîdem, cum o fac prea mulțĭ, când ajungem înaintea unei pânze de Carriére bună óră, pe care n'o pricepem, care ne pare „curiósă“. In loc de am rîde să ne oprim mai des, s'o privim mai cu dinadinsul, să căutăm, să pătrundem în principiile artistului. Căcĭ el de sigur nu a luat în rîs, el de bună séma nu-șĭ bate joc de artă..... și cel-ce rîde pentru-că nu pricepe, rîde de ignoranța sa proprie! Sunt cunoscute „bonmot“-urile cu carĭ a fost și este încă întêmpinată pictura modernă. „Nu ședé pe iérba verde“ ḑice un pictor modern copilului său, „căcĭ ți-se înroșesc pantalonii!“ Ei bine, chiar aceștĭ „coloriștĭ“, carĭ văd „ómenĭ verḑĭ“ și „copacĭ roșii“ îșĭ au principiile lor, carĭ nu sunt cât de puțin ridicule.

Să ne închipuim bună-óră, că un pictor „să lanséză“ puțin și voesce să stîrnéscă prin pânza sa în noi un alt efect, decât cel obicĭnuit. Să ne închipuim, că el nu vré să producă în noi o imagine, ci o sensațiă, că nu vré să născocéscă în sufle-

se susţine numai până când „legislaţiunea nu hotăresce asupra sistemisării definitive a forurilor de prima instanţă şi asupra introducerii procedurei verbale". Fiind-că însĕ forurile de prima instanţă au fost sistemisate prin art. de lege 31 din 1871, sistându-se tribunalele comitatense, şi prin art. de lege 25 din 1890 privitor la decentralisarea tablelor regescĭ, ér procedura verbală s'a întrodus prin art. de lege 18 din 1893: urméză de sine, că terminul de timp susţinut în § 9 al legii de naţionalitate şi condiţia de desfacere au urmat deja şi astfel *naţionalităţile nu mai pot pretinde, ca judecătoriile sĕ priméscă acte şi hârtii de proces în limbă strĕină.*

„Este caracteristic însĕ pentru lealitatea statului maghiar şi pentru iubirea lui de dreptate, că deşi după cele arătate i-ar sta în drept sĕ facă a i-se simţi puterea la astfel de demonstraţiunĭ intenţionate de naţionalitate şi a pedepsi pe demonstranţĭ, totuşĭ n'o face acésta"....

Din tóte aceste adevĕrate „ocşagurĭ" „Magyar Hirlap" trage conclusiunea, că acusările naţionalităţilor n'au nicĭ o basă. Apoi sfîrşesce astfel:

„Este caracteristic pentru lealitatea şi respectarea de lege a guvernului Szell şi a direcţiunei sale necondiţionat naţionale, că din propria iniţiativă *va regula cestiunea acésta*, în ḑilele proxime *cu scop, de a consolida ideia de stat maghiar* şi a smulge din mâna agitatorilor arma lor pĕcătósă."

Convocarea dietelor provinciale austriace. „Wiener Zeitung" publică patentele împĕrătescĭ prin care se convócă dietele provinciale austriace: dieta Dalmaţiei pe 10 Decemvrie, a Boemiei şi Austriei-de-jos pe 12 Decemvrie, a Austriei-de sus, Salzburgului, Stiriei, Carintiei, Bucovinei, Moraviei, Silesiei, Tirolului, Goriţiei, Voralbergului şi Istriei pe 17 Decemvrie; a Galiţiei pe 18 Decemvrie şi a Crainei pe 19 Decemvrie. Problema acestor diete va fi de a vota budgetele.

Turcia ameninţată de America. Statete-Unite ameninţă de a trimite năi în Bosfor şi la Smirna, décă Turcia nu va plăti îndemnisările în urma măcelărirei misionarilor americanĭ în Armenia. America de Nord cere de asemenea Turciei, afară de plata îndemnisărilor, şi esequator imediat pentru consulul din Charput.

Krüger în Europa.

Preşedintele Transvaalului n'a părăsit până alaltăerĭ Parisul. El continuă a fi mereu obiectul celor mai entusiaste manifestaţiunĭ de simpatiă. Lunĭ a primit delegaţia societăţii apĕrării drepturilor umane, în care se afla înalte persóne, ca Monod, Trarieux, Adolphe Carnot, Fr. Passy, A. Clemencean, Anatole France şi alţii. La vorbirea de salutare a lui Monod, preşedintele *Krüger* rĕspunse prin câte-va cuvinte mişcătóre, în care a accentuat, că Dumneḑeu nicĭ-odată nu va părăsi o causă dréptă.

---

tul nostru nicĭ imaginea unui nou peisaj, nici a unei forme omenescĭ, ci o stare sufletéscă de duioşie bunăóră, séu de melancoliă. Ei bine, décă e ertat, ca sĕ fiă musica coloristă, de bună sémă, că póte fi şi pictura.

Intre musică şi pictură e o legătură strînsă. Ceea-ce va rĕmâné vecĭnic noima musicei: melodia, corĕspunde întocmai colorilor în pictură. Or, cum sunt melodii triste şi vesele, aşa sunt şi combinaţii de colorĭ, carĭ ne predispun trist séu vesel. Şi fiind-că celui ce scrie despre pictura modernă, 'i se impune mereu numele lui Böcklin, fie spus şi la acest loc, că în pânzele acestuia, a celui mai mare colorist, concertul colorilor îţĭ spune mai mult chiar decât formele şi figurile representate. Sĕ ne amintim „insula morţilor! Alţii sunt mai esclusivişti, decât Böcklin, ei vréu sĕ ne vorbéscă nu mai prin colorĭ.

(Va urma.)

Scirĭ sosite din *Bruxella* spun, că *Krüger* îşĭ dă silinţa de a îndupleca pe Francia, ca sĕ intervină pe basa art. 3 din convenţia dela Haga. Tot din Bruxella se vestesce, că după scirĭ isvorîte din anturagiul lui Krüger, în cele 24 óre din urmă s'au îmbunĕtăţit prospectele succeselor diplomatice ale preşedintelui. Ḑiarele englese „Times" şi „Standard" ating acum córde mai puţin dure, fiind-că sciu, că Krüger póte sĕ dovedéscă cu documente, că ginerele reginei Victoria, marchisul Fife, apoi principele de Wales şi mai mulţĭ membrii ai casei regescĭ, mai departe prinţul de Devonshire, lord Grey şi Chamberlain sunt personal interesaţĭ în invasiunea Jameson. Rĕsboiul a fost provocat parte prin acésta, parte prin telegrame falsificate. Impreju-rarea, că Anglia n'a notificat până acum oficial anectarea republicelor sud-africane, este privită ca un semn favorabil pentru acţiunea diplomatică a lui Krüger.

*

Marţĭ înainte de amédĭ presidiul consiliului comunal şi presidiul departamentului s'a dus la hotel „Scribe" de unde după o scurtă pausă au luat pe Krüger, care încunjurat de garda republicană a fost dus la primăriă, unde îl aştepta o mulţime imensă. Krüger intrând în sala de desbaterĭ a primăriei, ocupă loc în mijloc, ér membrii consiliului s'au postat în jurul sĕu. Vice-preşedintele *Escudier* i-a adresat mişcătóre cuvinte de salutare, în care ḑise între altele:

„D-ta ai auḑit bătaia inimii Parisului şi a Franciei şi nu credem sĕ n'o audă tóte naţiunile pămêntului. După-ce guvernele n'au simţ pentru marea nedreptate, popórele trebue sĕ vorbéscă şi ele trebue sĕ-şĭ manifeste voinţa."

Preşedintele departamentului i a ḑis între altele:

„Aţĭ jertfit totul pentru libertate. Intreg poporul vostru a fost cuprins de o puternică pornire contra a ceea-ce D-Ta numescĭ *invasiunea barbarilor.* Eu li-aşĭ ḑice barbarĭ civilisaţĭ, fiind-că, durere, acest barbarism sub masca civilisaţiunei adeseorĭ îşĭ pierde cumpĕtul. Şi astăḑĭ Voi, când aceştĭ barbarĭ cred a Vĕ fi învins prin puterea lor preponderantă, nu desperaţĭ de sórtea patriei Vóstre, întocmai ca Romanii dinaintea lui Hanibal şi întocmai ca strămoşii noştri la 1792.... D-Vóstrĕ sunteţĭ o podóbă a omenimei. Luptătorii Voştri se ţin încă, şi pas de pas apar şi dau focurĭ asupra asediatorilor. Noi aicĭ esprimăm gândirea poporaţiunei, ce representăm, şi nu vorbim în numele statului, dér acesta trebue sĕ scie, că ceea-ce póte face pentru D-Vóstrĕ şi ceea-ce póte risca în urma raporturilor internaţionale, *Francia întrégă va aplauda cu entusiasm.* Nu pot crede, ca simpatia acésta sĕ rĕmână stérpă. Nu pot crede, ca guvernele sĕ-şĭ închidă urechile dinaintea sentimentului poporului şi sĕ permită mai bine suprimarea unui popor, decât sĕ suprime un om".

Krüger rĕspunse:

„...Sunt adênc mişcat, pentru-că entusiasmul acesta l'a inspirat sentimentul, ce se adreséză doliului meu şi nenorocirei patriei mele. Primirea poporaţiunei Parisului m'a răpit. *Poporul bur nu este naţiunea învinşilor, ci a luptătorilor*; şi acum se luptă şi *se va lupta încă forte mult...* Când am păşit pe pămênt frances, am scăpat vorba „*barbariă*"; décă ḑiariştii ar fi vĕḑut lucrurile din apropiere, s'ar fi îngrozit de crudelităţile teribile şi de nedreptatea, ce nĭ-au făcut Englesii. Sunt cu mare gratitudine consiliului orăşenesc, că a făcut amintire de tribunal ales şi că nisuiesce a promova realisarea unei idei, care representă dreptatea".

*

După amédĭ *Krüger* şi ministru-preşedinte *Waldeck-Rousseau* au schimbat visite. Séra Krüger a fost visitat de ministru de esterne *Delcasé.*

*

In 27 Noemvrie după amédĭ Krüger a primit pe *Rochefort,* François *Koppee,* Jules *Lemaitre, Drummond, Millevoye* şi alţii. *Rochefort* i-a predat sabia de onóre pregătită eroului *Cronje.* Mânerul sabiei e din aur şi representă un bărbat bur pe care leopardul engles îl sugrumă. Dedesubt pórtă inscripţia: „Patrioţii republicei francese lui Cronje patriotului republican". Rochefort a ţinut o vorbire declarând, că patrioţii francesĭ îşĭ esprimă admiraţiunea lor faţă de acei 3000 de eroi burĭ, pe carĭ 40.000 de *piraţĭ englesĭ* i-au prins.

*

Din Paris se telegraféză, că după visita pe care Krüger o va face la Haga, Francia şi Olanda în basa convenţiunei pentru pace încheiată la Haga, vor interveni în favórea Transvaalului.

*

Intre articolele presei ruse pentru Krüger, tóte entusiastice, este acela al ḑiarului *„Novoie Vremja"* oficiosul ministerului de esterne:

„Când aceste rêndurĭ vor vedé lumina, Krüger preşedintele eroicei republicĭ a Transvaalului, va fi debarcat pe pămêntul Franciei, primit de entusiasmul unui întreg popor şi de simpatiile Europei întregĭ.

„La omagiul generósei Francie se unesce în spirit acela al poporului rus, care în acéstă împrejurare strigă tare prin organul nostru: *învinsul de aḑĭ n'a pierdut încă partida.*

„Strigătul de durere al poporului bur trece peste oceane şi décă va fi ca acest strigăt sĕ rĕsune în pustiu, pentru moment, nu trebue sĕ se uite că strigătul unui popor e vocea lui Dumneḑeu".

*

Ḑiarul „L'Indépendance Belge" are un articol de fond, în care face elogii preşedintelui Transvaalului, Krüger, şi arată bucuria belgienilor pentru entusiasta primire făcută bĕtrânului preşedinte de către naţionaliştii francesĭ.

Manifestaţia acésta, — spune „L'Independance Belge" — fusese organisată de naţionaliştii francesĭ în scop de a da un blam guvernului Waldeck-Rousseau, pentru-că n'a intervenit în rĕsboiul dintre Anglia şi Transvaal.

Naţionaliştii însĕ nu şĭ-au atins scopul, căcĭ nicĭ un incident însemnat nu s'a petrecut şi primirea făcută lui Krüger n'a arătat decât simpatia poporului frances pentru vitézul popor bur şi pentru preşedintele lui.

Ḑiarul belgian încheie ast fel articolul sĕu:

„Acum când Krüger e liber, când censura englesă, prin suprimarea pur şi simplu a depeşilor, carĭ îi păreau, compromiţătóre; nu mai póte impune tăcere ilustrului bĕtrân, vom cunósce tot adevĕrul asupra causelor acestui rĕsboiu monstruos.

„Şi décă Krüger aduce cu el probe materiale asupra murdarei purtărĭ britanice — după cum pretind amicii bĕtrânului, décă cu adevĕrat se va dovedi că acest rĕsboiŭ n'a fost provocat decât ca sĕ permită lui Chamberlain şi lui Cecil Rhodes de a face o afacere bună, atuncĭ trebue ca Europa sĕ se mişce şi ca guvernele naţiunilor civilisate sĕ nu lase sĕ se sĕvêrşéscă, o crimă care ar fi cea mai gróznică din timpurile nóstre".

Serbările din Beiuşiŭ.

In ḑiua de 20 Noemvrie st. n. şi cea următóre, sĕrbătórea Sf. Mihail şi Gavriil, onomastica episcopului *Mihail Pavel,* s'a serbat în Beiuş de astă-dată în mod deosebit. S'a amânat adecă pentru acest termin şi serbarea aniversării unirei cu biserica Romei. Au fost de faţă episcopii Mihail *Pavel* şi Dr. Demetriu *Radu* al Lugoşului, încunjuraţĭ de câţĭ-va membri ai Capitlului din Oradea şi de un mare numĕr de preoţĭ şi inteligenţă din Beiuş şi din jur.

Festivităţile au fost inaugurate de frumosul şi tradiţionalul *concert* dat în séra de 20 Noemvrie şi arangiat de către elevele şcólei de fetiţe din *institutul Pavelian* şi de către studenţii gimnasialĭ, esecutându-se spre mulţămirea generală următorul program forte variat:

1. a) „Imn Pontificial" de Hoffer, esecutat de corul elevelor a intern. Pavelian şi a tinerilor gimn. sup. gr. cat. de Beiuş;

b) „Imnul Archiereului", esec. de corul elevelor.

2. „Cuvênt de deschidere", rostit de V. E. Moldovan, cl. VIII. gimn.

3. „Rigoletto", de Verdi, pe violină cu acompaniare de pian, esec. de Elsa Nemes de Alămor, elevă în cl. I. civ.

4. a) Către şcolarĭ", poesie de I. Boiu, declam. de Teodor Bar, elev în classa III normală;

b) „Patria mea", poesie de I. Macavei, declam. de George Kövary elev în cl. IV normală.

5. „In natură", de Costescu, esec. de corul tinerimii stud. gimnas.

6. Imn de S. P. Desseau, poesie declamată de Măriόra Ardelean, elevă în cl. II civilă.

7. Potpourĭ din „Somnambula", de ***, esec. de orchestra tinerimii studióse gimnasiale.

8. „Salamon álma", poesie de Reviczky Gy., declam. de Desideriu Fillepp, stud. de cl. VIII. gimn.

9. „Viorele" de Spindler şi „Horă" de Porumbescu, pian esec. de Valeria Stefanica, elevă în cl. III civilă.

10. „Triumful Sionului", de Abt, cor vocal esec. de eleve.

11. „Das Glasgemälde", poesie de C. Schmidt, declamată de Marióra Balint, elevă în cl. I. civ.

12. „Doina" de Costescu, esec. de corul tinerilor gimnas.

13. Odă la iubileul ducentenar al sf. unirĭ cu Roma, de I. Agârbicean, declam. de I. Budó, cl. VII. gimn.

14. Concert: „La rîul Babilonului" de ***, cor mixt esec. de corul tiner. stud. gimnas. şi al elevelor dela şcólă civilă.

15. „Cuvênt de încheiere", rostit de Măriόra Bónyi, elevă în cl. IV. civ.

16. „Mulţĭ anĭ", de Musicescu, cor mixt.

17. „Marşul Burilor", esec. de orchestra tinerimii studióse.

In séra de 20 Noemvrie gimnasiul a fost splendid iluminat şi împodobit. In ḑiua următóre, 21 Noemvrie, după-ce s'a celebrat Sf. liturgie pontificând ambi archierei, s'a sfinţit noul stég al tinerimei gimnasiale c'un ceremonial prea frumos. După acésta Esc. Sa Mihail *Pavel* a primit felicitările corporaţiunilor bisericescĭ şi civile.

Séra a fost producţiune teatrală. S'a representat piesa „Rĕmăşagul", comediă de V. Alexandri, ér după acésta a urmat o petrecere cu dans.

Din România.

In corpul diplomatic s'a făcut următórea mişcare: D-l N. *Fleva*, este numit ministru la Roma. D-l Al. *Catargiu* ministru la Roma, trece în aceeaşĭ calitate la Londra. D-l I. *Bălăceanu*, ministru la Londra, este numit membru în comisiunea europénă a Dunărei, în locul d-lui general *Pencovicĭ*, pus în disponibilitate.

*

Ministrul lucrărilor publice, d-l I. C. Grădişteanu va supune în curênd aprobării consiliului de miniştri un proiect de lege asupra drumurilor şi comunicaţiunilor.

D-l ministru Grădişteanu a autorista direcţiunea generală a căilor ferate de a procede la instalarea unei uzine pentru a creosota (îmbiba cu creosot) traversele de fag destinate a înlocui pe acele de stejar pentru a deschide un nou debuşeu imenselor pădurĭ de fag ce le posede România şi a face tot-odată economii, fiind-că traversele de fag creosotate vor fi mult mai eftine decât cele de ştejar. Lucrările de instalare a acestei uzine se vor lucra în regie.

*

Locotenentul din armata danesă Oscar Noe a sosit în Bucurescĭ. El vrea sĕ céră dela ministrul de rĕsboiŭ autorisaţia de a visita diferitele stabilimente militare din Bucurescĭ şi forturile dela Chitila.

*

D-l Berl, ḑiarist frances venit în ţéră pentru a studia cestiunea evreiască, a fost primit în audienţă de d-l Arion ministrul cultelor şi instucţiunii publice. Reîntors la Paris, d-l Berl va scrie ḑice „Constit". *La Nouvelle Revue* o serie de articole asupra acelor constatate.

*

La exposiţia din Paris secţiunea română, au figurat mai multe tablourĭ ale pictorului român Serafim. Aceste tablourĭ au fost cerute şi depuse la exposiţia imperială din Petersburg.

*

Legațiunea regală a României din Berlin telegrafeză, că poliția din Berlin, în urma cercetărilor făcute, a aflat că acolo a fost în primele dile ale lunei Octomvrie, doi domnĭ, o dómnă și cu un copil mic, carĭ călătoriau sub numele de familia Ostășescu. Unul din acești domnĭ a vêndut la Berlin o bogată colecțiune de timbre postale.

Familia Ostășescu a părăsit Germania. După tóte probabilitățile, sub numele de familia Ostășescu, călătorea Th. Zamfirescu, dispărutul șef al comptabilității dela ministerul afacerilor străine, cu femeia, cu care a fugit și cu fratele acesteia.

*

Diarul „Roumanie" comunică, că negocierile inițiate de guvern cu societățile „*Standard Oil*" și „*Disconto*" în ce privesce esploadarea terenurilor petrolifere, n'au fost întrerupte, cum au anunțat unele diare. Pur parleurile continuă.

*

La 12 Octomvrie v. c. numitul Pantazi Hristodolo s'a aruncat în Dunăre de pe vaporul român „Orientul" pe când mergea dela Brăila la Galați.

Căpitanul Șerbu (Constantin), comandantul vasului, dând probă de o mare abilitate în manevra vasului și de mult sânge rece, a reușit sĕ pună repede la apă barca vasului și sĕ salveze pe individul înecat, care a fost adus la bord aprópe asfixiat. Spre a fi readus la viață, a trebuit sĕ i-se dea o îngrijire delicată, care onoréză pe comandantul vasului.

Inspectoratul general al navigațiunei și porturilor încunosciințând despre acéstă ministerul afacerilor străine, se aduce d-lui Șerbu (Constantin), comandantul vaporului român de pasagerĭ „Orientul", mulțumirĭ publice prin Monitorul Oficial, pentru a recompensa fapta s'a laudabilă.

*

Cercetările făcute de justiție privitor la delapidările lui Zamfirescu au constatat, se dice, până acum delapidărĭ în sumă de 200,000.

SCIRILE DILEI.

— 16 (29) Noemvrie.

† Dr. Ioan Rațiŭ. Telegrama, ce am primit'o ierĭ, precum și anunțul funebru al Ven. Capitlu metropolitan și al familiei, ne vestesce mórtea canonicului Dr. *Ioan Rațiŭ*, care timp îndelungat a ocupat un loc de frunte în Capitulul metropolitan din Blașiŭ. Ca fiu de țeran s'a dus la Blașiŭ la studiu, unde s'a distins ca unul din cei mai buni elevi ai gimnasiului. De aici a fost trimis la teologiă în seminarul St. Barbara de pe lângă universitatea din Viena, unde și-a luat și doctoratul în teologiă. La 1864 a fost chirotonit de preot. Mai târdiu a fost numit profesor de dreptul bisericesc la seminarul teologic din Blașiu. In calitatea acésta s'a distins prin scrierile sale bisericescĭ, carĭ i-au câștigat renumele de bun canonist. A scris între altele „Dreptul bisericesc", „Dreptul Matrimonial", „Etica creștină" și altele. La 1879 a fost numit canonic și a înaintat până la statul de canonic lector. Timp de câți-va anĭ a fost redactor la „Fóia bisericéscă și școlastică" din Blașiŭ, ér în timpul din urmă a ocupat și funcțiunile de președinte al tribunalului matrimonial și al comisiunei școlastice archidiecesane, de prodirector al facultății teologice, revisor la cassa centrală archidiecesană și asesor metropolitan etc., desfășurând o activitate neobosită. In contactul său cu tinerimea teologică și gimnasială s'a purtat întotdéuna cu mult simț de dreptate și de umanitate și a sprijinit pe mulțĭ studențĭ săracĭ. Inmormêntarea sa se va face astădĭ.

Esportul de strugurĭ din România. Nicĭ-odată nu s'a întâmplat, ca România să esporteze cantitățĭ așa de marĭ de strugurĭ ca în tómna acésta. Inceputul l'a făcut statul, adecă serviciul viticol de pe lângă ministerul domeniilor, care a esportat în Austria și în Germania cantitățĭ destul de însemnate, în lădițe micĭ, cu prețurĭ avantagióse. Apoi a urmat societatea agricolă „Ceres", care a trimis în comision la Berlin marĭ cantitățĭ, ce s'au vêndut pe loc și fórte repede cu 70—80 banĭ kilogramul. Incercarea — dice „Univ." — reușind și stabilindu-se deja în Berlin buna reputațiă a strugurilor românĭ, în anul viitor acest nou comerciŭ de esport va pute fi mult mai întins. Mult mai semnificativ este însă esportul însemnat ce s'a făcut în tómna asta din jud. Putna și Tecuciŭ în Transilvania prin vama Soveja din jud Putna. In acéstă privință diarul „Magyarország" din Budapesta publică următórea informațiune interesantă: „Dela granițele Transilvaniei ni-se trimite scirea aprópe de necredut, că pe acolo s'au ținut marĭ chefurĭ la culesul viilor, fără să se găséscă de-alungul hotarului dinspre România nicĭ măcar o viță. S'au adus însă din România cantitățĭ enorme de strugurĭ în lădițe de câte 5 kilograme, destinate esclusiv numai pentru consumația locală, plătindu-se o vamă de câte 24 filerĭ pentru fiă-care lădiță. Acest import se face pe basa unei permisiunĭ speciale a ministeriului comerciului, și numai pentru trebuințele grănițerilor. Dér grănițerii abuséză de acéstă permisiune, căcĭ în mai multe orășele, ca Poiana Sărată, Brețcu etc., s'au constituit societățĭ de întreprindere, carĭ fac vin din strugurii importațĭ pentru consumațiă, plătind o taxă de 5 filerĭ pentru fiă-care litru de vin. Putem să precisăm, că un bogat proprietar din România, anume Negroponte, a importat în tómna asta cantitățĭ micuțe de strugurĭ în valóre de 28.000 coróne, plătind o taxă vamală de câte 10 banĭ pentru un klgr. Inafară de asta, o firmă din Oradea-Mare a cumpărat până acum din Brețcu și Poiana Sărată 40 vagóne de vin, făcut din strugurĭ din România".

Scirea este interesantă, dér ni-se pare, că istoria cu cele 40 vagóne e cam esagerată.

Ludwig Janszky, submareșal în retragere, a răposat Duminecă în Viena, în etate de 68 anĭ. Odinióră numele luĭ Janszky era fórte mult pomenit la Maghiarĭ, carĭ i-au purtat o ură fanatică pentru-că înainte cu vre-o 15 anĭ a încununat monumentul generalului Hentzi. Asta a dat ansă la demonstrațiunĭ turbate în Budapesta și agitațiunea spiritelor la Maghiarĭ a durat aprópe patru lunĭ, mai ales, că Janszky încununând mormêntul a dis: Să ia fiă-care esemplu dela Hentzi. Afacerea s'a sfîrșit prin un rescript prea înalt, în care se da espresiune regretelor, că pentru fapte singuratice armata este supusă la critice nefavorabile, cu alte cuvinte se condamnau demonstrațiunile unguresci și se dicea indirect un *veto* acelora, carĭ aveau mâncărimea de-a face scandale pe socotéla armatei comune.

Wiener Waldemar liberat. Se scie, că sublocotenentul de poliția din loc *Wiener* Waldemar a fost osêndit la 6 lunĭ și 14 dile închisóre pentru-că ar fi abusat de puterea oficiului său în diua de 15 Martie 1898, când cu scandalurile aranjate în piața Brașovului de căputașii „patrioțĭ" din loc. D-l *Wiener* a și stat în închisóre 4 lunĭ și 25 de dile, ér alaltăerĭ a fost liberat, fiind grațiat de Majestatea Sa.

Bóla Țarului. Diarul „Neue Freie Presse" publică o telegramă din Petersburg, în care se spune, că nu mai e nicĭ o temă pentru viața Țarului. Curtea imperială va sta la Livadia tótă iérna și primăvara. — Ultimele telegrame sosite aicĭ din Livadia, spun, că Țarul e fórte slab.

Sêrbii contra maghiarisării numelor de localitățĭ. Ministrul ung. de interne, scrie „P. Lloyd", a trimis un rescript representanței comunale dela Petrovosello din comitatul Bacĭ-Bodrog, provocându-o să-șĭ reprimésca „numele său cel vechiŭ" (?) *Péterrév*. Representanța comunală a hotărît cu 11 voturĭ contra 10, a rêmâne pe lângă numele său de până acum. Cele 11 voturĭ au fost esclusiv date de bărbațĭ de naționalitate sêrbă.

Darurile regelui italian. După telegramele din Roma, regele voesce să cumpere renumitul palat Borghese împreună cu colecțiunile de statue și tablourĭ ale sale. Prețul palatului e cincĭ milióne lire și dorința regelui este să-l dăruéscă împreună cu tóte ale sale orașului. Regele de-altmintrelea a mai cumpărat și palatul Piombier împreună cu grădina cu tóte cap d'operele sale, pe carĭ le-a dăruit mamei sale.

Monede cretane. Prințul George, guvernatorul Cretei, a comandat monede cu efigia sa.

Arestarea unui ex-ministru sêrb. O telegramă sosită din Semlin la Budapesta, spune, că a produs în tótă Serbia o vină satisfacțiă arestarea ex-ministrului *Gencicĭ*, din causa unui lese-majestate, pe care el a comis'o într'un interwiev cu un diarist Rus.

Tribună împĕratului Wilhelm. Impĕratul Germaniei Wilhelm II, care, precum se scie, are o deosebită pasiune sĕ țină vorbirĭ, cum se telegraféză din Berlin, a lăsat sĕ-i facă o tribună frumos decorată. De acum înainte împĕratul își va duce cu sine pretutindenea tribuna, de pe care va predica soldaților.

Alegerea din Beiuș. Alaltăerĭ s'a făcut în Beiuș alegere de deputat. Au fost doi candidațĭ: guvernamentalul *Gajari* Ödön și kossuthistul *Szokoly* Tamas, președintele clubului independent din Oradea-mare. Majoritatea voturilor a întrunit'o *Gajari* (1402), ér Szokoly numai 269 voturĭ.

O judecată solomonică. Un comisar din orașul Bruxella s'a aflat dilele trecute într'o situațiune fórte încurcată. Două femei tinere s'au presentat în biroul său alaltăierĭ diminéța, dimpreună cu un copil, afirmând fiă-care dintre ele, că e al său. Comisarul, care scia despre celebra judecată a luĭ Solomon, a luat un cuțit și a spus, că va tăia pruncul în două, pentru ca sĕ dea fiă-cărei femei câte o jumĕtate. Dér atuncĭ amêndouă femeile strigară într'un glas. — Décă e așa, atuncĭ păstréză-l d-ta! Și dicênd așa, amêndouă ieșiră pe ușe și se făcură nevĕdute. Comisarul s'a vĕdut nevoit până una-alta sĕ adopte copilul și sĕ deschidă o anchetă pentru descoperirea celor 2 femei.

Lucrurĭ misteriόse. „Bud. Hirl." primesce dela farmacistul Hegedüs Ianos din *Silvas* nisce comunicărĭ interesante. Dice, că el, notarul, învĕțătorul și mai mulțĭ ómenĭ au fost martorii unui cas misterios. In casa economului Stefan *Varro*, de Duminecă trecută tóte obiectele au început să se mișce din cause necunoscute. Diua și nóptea sbóră prin casă bucățĭ de lemn, cuie de fier, papucĭ, cépă și alte lucrurĭ, scaunele cad la pămênt în formă de închinăciune și mobilele se mișcă dela loc. Miercurĭ séra de pildă o bucată de lemn, o cépă și un cuiŭ au sburat timp de-o oră. Casul misterios a fost anunțat autorităților. Gendarmii au ținut în diferite rêndurĭ inspecțiă, dér de géba, căcĭ n'au dat de isvorul acestui misteriu.

Sinucidere din curiositate. Un băiat din Varșovia era nerăbdător de-a afla, décă esistă în adevĕr o altă lume, și cum este aceea? Nu și-a putut însă stêmpĕra curiositatea. S'a hotărît decĭ să plece insu-șĭ în cealaltă lume, ca să vadă cum e, și, lăsând după sine o scrisóre cu cuvintele: „*Din curiositate mĕ sinucid*", și a și sinucis imediat. Acum vadă-șĭ lumea, căcĭ Satana l'a așteptat.

Din cerșitor milionar. Puținĭ muritorĭ au norocul, ca pe neașteptate sĕ se tredéscă din cerșitor milionar. Așa ceva s'a întêmplat decurênd în Cașovia. Inainte cu opt anĭ a murit dilerul Mihail Hrabko, care a lăsat după sine trei orfanĭ. Orașul a internat pe orfanĭ în casa săracilor. Acum de-odată pe o fetiță din cei trei orfanĭ a ajuns'o un mare noroc. Scaunul orfanal orășenesc din Cașovia, adecă a primit din America o epistolă, în care se spune, că fetița Margareta Hrabko moștenesce o avere în valóre de un milion flor., dela Stefan Hamori, proprietar de mine de cărbunĭ în Pittsburg. Numitul Hamori a fost de fapt unchiul celor trei orfanĭ.

†

Capitulul Metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș cu adêncă întristare anunță adormirea în Domnul a iubitului confrate

Reverendissimului Domn

Dr. Ioanŭ Rațiu,

Canonic Archidiacon sĕu Lector al Bisericei Catedrale metropolitane din Blașiŭ, președinte al tribunalului matrim. de a II instanță pentru diecesele sufragane, președinte al comisiunei scol. archidiecesane, prodirector al facultății teologice din Blașiŭ, revisor la Cassa centrală archidiecesană, membru al Asociațiunei Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, asesor al Sântului Scaun metropolitan și doctor de S. Teologie

urmată după morb scurt, adĭ după amiadĭ la $6\frac{1}{2}$ óre în anul 60 al etății și 36 al preoției sale, după-ce fù provĕdut cu ss. Sacramente ale moribundilor.

Osămintele adormitului se vor înmormênta în 29 Novembrie st. n. la 2 óre p. m.

Blașiŭ, 27 Novembre 1900.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Din China.

„Times" din Londra acusă pe generalissimul conte de *Waldersee*, că trimite espedițiĭ de trupe germane în împrejurimile orașului Peking, spre *a devasta satele, împușcând pe locuitorii liniștițĭ*.

*

După ultimele telegrame sosite la Londra împĕrătésa vĕduvă și Li-Hung-Ciang sunt bolnavĭ.

S'au trimis provisiunĭ Curței imperiale la Singanfu.

In lupta dintre Germanĭ și generalul Ma, 30 de Chinesĭ au fost uciși.

Puterile sunt dispuse a propune Chinei condițiunĭ acceptabile de pace.

*

„Lokalanzeiger" are din Shanghai o telegramă în care se spune, că acolo s'a svonit, că America de Nord intrigéză contra Europei.

Li-Hung-Ciang a trimis o scrisóre unui prieten al său, în care spune: „Mai bine decât orĭ-ce, e de a sta liniștițĭ și a nu face nimic, căcĭ *Europenii își vor smulge între ei pĕrul*".

Generalissimul Waldersee a afișat un manifest prin care face responsabilĭ pe soldații chinesĭ de ce vor mai publica dela ei scrisorĭ cu privire la rĕsboiul din China.

Waldersee a trimis un detașament de bersalierĭ italienĭ, ca să pedepséscă pe Boxeriĭ din Paokinching, carĭ au asasinat o familiă de creștini.

Culpabilii au fost împușcațĭ în mod public, înaintea locuitorilor.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 15/28 Noemvre. *Mesagiul regal*, prin care s'a deschis adĭ parlamentul, constată, că raporturile României cu tóte puterile sunt din cele mai amicale și esprimă speranța, că „neînțelegerea cu Bulgaria va înceta în curênd față cu constatările făcute înaintea justiției".

Pilde și sfaturĭ pentru popor. Sub acest titul a eșit de sub tipar în Tipografia „Aurora" din Gherla o nouă carte scrisă de d-l *Ioan Pop Reteganu*, cunoscutul nostru scriitor poporal. Cartea conține 160 pag. în format 8° și conține vre-o 24 de scrierĭ, carĭ cuprind diferite învĕțăturĭ pentru trebuințele țĕranilor noștri: Se póte procura și dela Tipografia A. Mureșianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Scrieri literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechi şi moderne“ de *Ioan Popea,* profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângâierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţĭ“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8° de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai fl. —.75 cr. Ĕr tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comedia în trei acte localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vrĕu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Viéţa după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă novele pentru popor de *Gorge Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4° 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ dentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu.* Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de cari strigă fecioriĭ în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Vivia, sĕu Biserica din Carta gine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Păráeanu.* Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor“ şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.)

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidatóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Novembre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.20
Renta de coróne ung. 4%.	90.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	140.25
Renta de argint austr.	97.65
Renta de hârtie austr.	97.65
Renta de aur austr.	115.95
Losurĭ din 1860.	134.30
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.92
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	671.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	663.50
Napoleondorĭ	19.17
Mărcĭ imperiale germane	117.62⅕
London vista	240.50
Paris vista	95.80
Rente de coróne austr. 4%	98.30
Note italiene	90.70

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 Novembre. 1900.

Bancnota rom.	Cump. 18.88	Vĕnd.	18.96
Argint român.	Cump. 18.70	Vĕnd.	18.80
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.12	Vĕnd.	19.17
Galbenĭ	Cump. 11.20	Vĕnd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vĕnd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 117.60	Vĕnd.	117.68
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vĕnd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vĕnd.	101.—

Sz. 463—1900.
végrh. sz.

Árverési hirdetmény

Alulirt birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1900 8317. számu végzése következtében Dr. Miku András ügyvéd által képviselt Cornea Gábor társai javára Popp Iosif és neje ellen 150 kor. s jár. erejéig 1900 évi November hó 6-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 796 kor. 60 fillre becsült következő ingoságok u. m. házi bútorok, ruhanemü, kukoricza, kocsi, széna és egyébb tárgyak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbiróság 1900. évi V. 235. számu végzése folytán 150 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1900 évi augusztus hó 6 napjától járó 6% kamatai ⅓% váltó dij és eddig öszszesen 121 kor. 60 fillben biróilag már megállapitott költségek erejéig Alsó-Komána község házánál leendő eszközlésére **1900. évi Deczember hó 8-ik napjának d. e. II órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingoságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sárkányban, 1900 évi November hó 26-ik napján.

Gamentzy János,
kir. birósági végrehajtó.

1172.1—1

Nr. 10894 - 1900.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de econom orăşănesc, care este salarisat cu 2000 coróne, 300 coróne banĭ de cuartir, 600 coróne pauşal pentru trăsură şi cai şi adaus quinquenal conform statutului, şi pe temeiul împuternicirei Ilustrităţii Sale D-nului Vicecomite Dr. Friederich Jekel cu ordinaţiunea Nr. 11,122—900 se escrie prin acésta concurs.

Economul orăşănesc este obligat a ţine cai şi trăsură pentru folosire în serviciu, şi nu este obligat la órele de oficiu, ca ceilalţĭ amploiaţĭ.

Reflectanţii la acest post au de a preda rugăriie, cel mult până în 8 Decemvre a. c. la 12 óre a. m. la Magistratul orăşănesc, împreună cu testimoniu de botez, de moralitate, medico-fisical pentru aptitudine, testimoniu pentru capabilitatea teoretică şi practică, şi aplicarea de până acuma în resortul de zidirĭ, precum şi cunoscinţa limbii maghiare, germane şi române.

Braşov, 24 Nov. 1900.

Magistratul orăşenesc.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la libraria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.